

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 660/2024
04.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Милене Рашић, Гордане Којић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Ирином Ристић као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због кривичног дела неовлашћено бављење одређеном делатношћу у саизвршилаштву из члана 353. у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА и окривљеног ББ – адвоката Драгице Брајушковић и адвоката Соње Манојловић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Неготину 1К 116/23 од 07.12.2023. године и Вишег суда у Неготину 4Кж1. 12/2024 од 10.04.2024. године, у седници већа одржаној дана 04.06.2024. године, већином гласова, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован, захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА и окривљеног ББ – адвоката Драгице Брајушковић и адвоката Соње Манојловић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Неготину 1К 116/23 од 07.12.2023. године и Вишег суда у Неготину 4Кж1. 12/2024 од 10.04.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Неготину 1К 116/23 од 07.12.2023. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења продуженог кривичног дела неовлашћено бављење одређеном делатношћу у саизвршилаштву из члана 353. у вези члана 33. и 61. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 6 месеци у коју му је урачунато време проведено у притвору од 08.06.2023. године до 13.07.2023. године и време проведено на мери забрана напуштања стана од 13.07.2023. године до 17.12.2023. године, а окривљени ББ оглашен је кривим због извршења кривичног дела неовлашћено бављење одређеном делатношћу у

саизвршилаштву из члана 353. у вези члана 33. КЗ и осуђен на новчану казну у износу од 80.000,00 динара коју је дужан да плати у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде, а уколико исту не плати у датом року новчана казна биће замењена казном затвора и то тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне суд одредити један дан казне затвора. Према окривљенима је изречена мера безбедности одузимање предмета и одлучено је о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Неготину 4Кж1. 12/2024 од 10.04.2024. године, делимично је усвојена жалба бранилаца окривљених АА и ББ и пресуда Основног суда у Неготину 1К 116/23 од 07.12.2023. године преиначена у ставу првом и другом изреке у погледу правне оцене дела, тако што је Виши суд у Неготину противправне радње за које је окривљени АА том пресудом оглашен кривим правно квалификовао као кривично дело неовлашћено бављење одређеном делатношћу у саизвршилаштву из члана 353. у вези члана 33. КЗ, док су жалбе бранилаца окривљених у преосталом делу одбијене као неосноване.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднеле су браниоци окривљених АА и ББ - адвокат Драгица Брајушковић и адвокат Соња Манојловић, због повреде закона из члана 439. тачка 1) и члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 33. КЗ, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде преиначи и окривљене АА и ББ ослободи од оптужбе да су извршили кривично дело неовлашћено бављење одређеном делатношћу у саизвршилаштву из члана 353. у вези члана 33. КЗ или исте укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или укине другостепену пресуду и предмет врати Вишем суду у Неготину на поновно одлучивање по жалбама које су изјављене на пресуду Основног суда у Неготину 1К 116/23 од 07.12.2023. године.

Врховни суд доставио је примерак захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и, у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту поднет, па је након оцене навода изложених у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Браниоци окривљених као разлог подношења захтева за заштиту законитости означавају повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 33. КЗ, које образлажу наводима да је за постојање кривичног дела из члана 353. КЗ нужно да се делатност која се предузима противно законским прописима предузима виšekратно, односно да није довољно предузимање једне незаконите радње у оквиру одређене делатности, него предузимање више пута у одређеном временском периоду радњи које су у склопу делатности за које је потребно одобрење надлежног органа, а које одобрење ни дозволу учинилац нема. У вези са изнетим, браниоци наводе да у односу на окривљеног ББ који је оглашен кривим и осуђен за кривично дело из члана

353. КЗ из изреке произлази да је окривљени ББ наводно предузео само једну радњу дана 07.06.2023. године, а која се састоји у управљању комби возилом у коме су се наводно налазили неки путници, иако из описа није могуће утврдити ни колико је путника било, ни ко су били ти путници, ни где су се они од Беча требали превести. Даље се наводи да у чињеничном опису у односу на ово кривично дело се само наводи да је он поступао са директним умишљајем по претходном договору са АА, а одмах након тога се описује да је АА уговорио и организовао путовање од Беча дана 07.06.2023. године за путнике који су требали да се превезу до територије општине Неготин. У наведеном чињеничном супстрату, у овом делу у изреци пресуде, нису наведене чињенице и околности које се тичу свести и воље окривљеног ББ да предузима незаконите радње, нити чињенице које указују да је између њега и АА, за кога сам суд каже да је уговорио и организовао превоз путника, постојао било какав договор. У овом делу, по ставу одбране, нису наведене нити описане виšekратне радње које наводно предузима окривљени ББ, да би се у његовим радњама стекла обележја кривичног дела из члана 353. КЗ, због чега је у односу на окривљеног ББ повређен закон из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Образлажући повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП браниоци наводе да је, у конкретном случају, примењен закон који се није могао применити, а када је у питању постојање саизвршилаштва. Наиме, из описа који је дат у изреци првостепене пресуде, само се формално наводи да се окривљени АА са директним умишљајем неовлашћено бавио одређеном делатношћу при чему је био свестан свог дела, хтео његово извршење и свестан забрањености свог дела уз навођење да се бавио делатношћу међународног превоза путника у друмском саобраћају ... Браниоци наводе да првостепени суд означава законску формулацију кривичног дела и парафразира законску формулацију умишљаја без навођења било које чињенице и околности која се тиче како свести и воље окривљеног, тако и података кога, када или колико путника је превезао. Осуђеном ББ се у овом временском периоду, чак и не ставља на терет предузимање било које радње. Међутим, иако се радње које су описане у ставу I изреке правноснажне пресуде уопште не односе на ББ, у ставу II изреке је само једна радња стављена на терет окривљеном АА и окривљеном ББ, а за које су они оглашени кривим и осуђени да су као саизвршиоци извршили кривично дело из члана 353. КЗ. Из овако конципиране и донете правноснажне пресуде остало је нејасно у чему се састоји саизвршилаштво овде окривљених, због чега је суд, по ставу одбране, потпуно погрешно применио одредбу члана 33. КЗ.

Наиме, окривљеном ББ није стављено на терет предузимање или учествовање у радњи извршења или некој другој радњи којом би битно допринео извршењу кривичног дела из члана 353. КЗ у периоду од јануара до 20.04.2023. године, а ставља му се на терет да је требао да превезе путнике дана 07.06.2023. године од Беча до општине Неготин, при чему је, а како то стоји у пресуди, осуђени АА уговорио и организовао ово путовање, због чега је потпуно јасно да је правноснажном пресудом повређен закон на штету окривљених, у смислу члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП у вези члана 33. КЗ.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених, Врховни суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 353. Кривичног законика прописано је да ко се неовлашћено и за награду бави одређеном делатношћу за чије обављање је по закону или другим прописима донетим на основу закона потребна дозвола надлежног органа, односно надлежног субјекта, казниће се новчаном казном или затвором до 2 године.

Из изреке побијане првостепене пресуде произлази да се окривљени АА, са директним умишљајем, у урачунљивом стању, неовлашћено и за награду бавио одређеном делатношћу за чије обављање је по закону потребна дозвола надлежног органа, на тај начин што је, иако је знао да нема својство превозника у смислу одредбе члана 2. став 1. тачка 30. Закона о превозу путника у друмском саобраћају и да нема лиценцу за превоз која је као обавезна прописана чланом 30. истог Закона, бавио делатношћу међународног превоза путника у друмском саобраћају за чије обављање је по закону потребна дозвола надлежног органа, а коју окривљени АА није имао, и то тако што је комби возилом током јануара, фебруара и марта месеца све до 20.04.2023. године преузимао путнике на адреси на којој живе у Бечу, а онда их превозио до места где живе по селима на територији општине Неготин, а за наведену услугу превоза је наплаћивао 50 евра по путнику и то приликом доласка на одређену адресу, при чему је био свестан свог дела и хтео његово извршење, свестан забрањености дела, док су се окривљени АА и окривљени ББ, по претходном међусобном договору, са директним умишљајем, у урачунљивом стању, неовлашћено и за награду бавили одређеном делатношћу за чије обављање је по закону потребна дозвола надлежног органа, на тај начин што су, иако су знали да не поседују својство превозника у смислу одредбе члана 2. став 1. тачка 30. Закона о превозу путника у друмском саобраћају и да не поседују лиценцу за превоз путника која је као обавезна прописана чланом 30. истог Закона, бавили делатношћу међународног превоза путника у друмском саобраћају за чије обављање је по закону потребна дозвола надлежног органа тако што је окривљени АА уговорио и организовао путовање од Беча па до места становања путника у Републици Србији, а окривљени ББ управљао комби возилом којим су путнике превозили, те су тако њих двојица по претходном међусобном договору комбијем дана 07.06.2023. године испред адреса становања путника у Бечу исте укрцали у комби са договором да их превезу до њихових кућа где станују на територији општине Неготин, а за услугу превоза су наплаћивали 60 евра у једном правцу по путнику и то приликом доласка на одређену адресу, при чему је свако од окривљених био свестан свог дела и хтео његово извршење, свестан забрањености свога дела.

У конкретном случају, у изреци побијане правноснажне пресуде, поред осталих субјективних елемената, описан је умишљај, као нужан субјективни елемент кривичног дела неовлашћено бављење одређеном делатношћу из члана 353. КЗ и радња извршења као објективни елемент овог кривичног дела - неовлашћено бављење, као и да се то чини уз награду која може бити у новцу или у неким другим добрима или противуслугама, у конкретном случају у новацу (50, односно 60 евра по путнику), а неовлашћено значи да онај који се бави одређеном делатношћу нема потребну дозволу надлежног органа или неког другог субјекта, а она се по закону или прописима донетим на основу закона за обављање такве делатности захтева.

Такође, Врховни суд указује и да околност да је у односу на ББ описан детаљније само догађај од 07.06.2023. године, не искључује вишекратно понављање радње извршења кривичног дела, нарочито имајући у виду целокупно поступање обојице окривљених и целокупну изреку правноснажне пресуде.

По налажењу Врховног суда, описане радње које су окривљени предузели, садрже све субјективне и објективне елементе кривичног дела неовлашћено бављење одређеном делатношћу у саизвршилаштву из члана 353. КЗ, а како су то правилно закључили нижестепени судови, па су супротни наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених, којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, оцењени као неосновани.

Поред изнетог, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) у вези члана 33. КЗ, а ово из следећих разлога:

Према одредби члана 33. КЗ, ако више лице учествовањем у радњи извршења са умишљајем или из нехата заједнички изврше кривично дело, или остварујући заједничку одлуку другом радњом са умишљајем битно допринесу извршењу кривичног дела, свако од њих казниће се казном прописаном за то дело. Да би постојало саизвршилаштво код кривичног дела неовлашћено бављење одређеном делатношћу из члана 353. КЗ није неопходно да свако од саизвршилаца предузима све инкриминисане радње, већ да свако од њих жели извршење кривичног дела као своје и да у време извршења кривичног дела учини било коју радњу којом се омогућава његово извршење, а што је, у конкретном случају, окривљени ББ и учинио предузимањем радње описане у изреци првостепене пресуде.

Према изнетом, а имајући у виду да је у чињеничном опису дела у изреци правноснажне пресуде наведено да је између окривљених АА и ББ постојао међусобни договор о извршењу предметног кривичног дела, а што произилази из описа радње окривљених и по оцени овога суда, окривљеног АА и окривљеног ББ чини саизвршиоцима у извршењу кривичног дела из члана 353. КЗ.

У преосталом делу захтева за заштиту законитости браниоци нумеришу и образлажу повреду закона из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, а која повреда не представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, из којих разлога иста није била предмет оцене Врховног суда у овом поступку.

Из изнетих разлога, на основу члана 491. став 1. ЗКП, Врховни суд је донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.

- 6 -

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**